

Weinig dingen zijn leuker dan het leven te typeren in wetmatigheden, liefst in de vorm van 'one-liners'. De bekendste is wel de wetmatigheid dat alles in het leven om sex draait. Als dat zou kloppen dan worden we in veel van wat we doen (en laten) geleefd door de hormonen die ons door de keel gieren. Dat is weliswaar heel biologisch, maar daar wil ik het nu niet over hebben.

Nog zo één: alles in het leven draait om het maken van keuzes. Daar zit wat meer zelfwerk-

zaamheid in besloten, hoewel die keuzes ook weer beïnvloed kunnen worden door aangeboren factoren. Maar inderdaad: veel van wat we doen (of laten) blijkt het gevolg van een keuze. Sta ik vandaag op of blijf ik in bed? Gaan we van de zomer naar Spanje vliegen of door het Lake District fietsen? Gaan we überhaupt wel weg? Zullen we vanavond Chinees halen of naar de Griek gaan? Pak ik de fiets naar het museum of toch maar de auto? Of de metro? Neem je nog een biertje of stop je er mee?

Voor de derde maal een Reuzenstrandschelp aangespoeld op Terschelling

door
Frans de Jong

In de week van 12 tot 19 april 1997 bezochten Justa Verschuren en schrijver dezes Terschelling met het doel de totale Noordzeekust van het eiland af te speuren naar schelpen en andere zeedieren. Natuurlijk ontbrak op onze wandelingen ook de tocht naar paal 30 op de Boschplaat niet. Op 17 april 1997 vonden wij tussen paal 23 en 24 in de vloedlijn een klep van een extreem grote strandschelp, die ik meteen herkende als *Spisula solidissima* (Dillwyn, 1817).

Buitengewoon toeval

De reden dat deze zeer bijzondere schelp in mijn geheugen gegrift staat, hangt samen met een buitengewoon toeval. Op 25 december 1982 spoelde een levend exemplaar van deze soort aan op Terschelling, bij paal 17. Dit dier werd door de vinders overgebracht naar het aquarium van het Centrum voor Natuur en Landschap in West-Terschelling. In deze week, nu bijna 15 jaar geleden, was ik met een aantal vrienden eveneens op Terschelling en de 26e bezochten wij nietsvermoedend het aquarium, alwaar wij oog in oog (bij wijze van spreken) kwamen te staan met deze reusachtige tweekleppige schelp van ruim 16 cm lang en 6 cm dik. Dit beest woog 650 gram. Deze confrontatie heeft blijkbaar indruk op mij gemaakt.

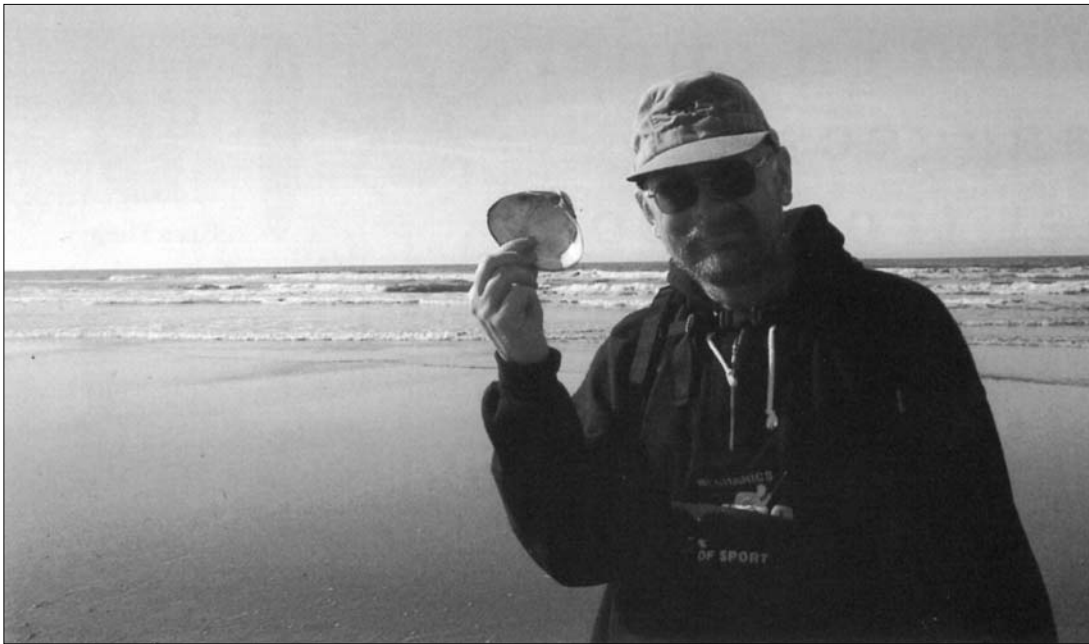
Het exemplaar dat wij op 17 april 1997 vonden is een linkerklep met de afmetingen van 134x94x28 mm. Het dier waartoe deze schelp behoorde, is waarschijnlijk onlangs dood gegaan, want de buitenzijde van de schelp is nog bedekt met periostracum (opperhuid), dat vrij gemakkelijk wegslijt wanneer de schelp over de bodem wordt getransporteerd.

Twee maal eerder

Voor zover ik heb kunnen nagaan is *Spisula solidissima* tot op heden nog slechts twee maal eerder op Terschelling en nergens anders in Nederland gevonden. Ik beschreef u reeds de vondst in 1982. Uit geraadpleegde literatuur blijkt verder dat zich in de collectie van de heer A. Stiva een

Reuzenstrandschelp *Spisula solidissima*, ongeveer de helft van de ware grootte.
(overgenomen uit: Morris, P.A., 1973 - A Field Guide to Shells of the Atlantic and Gulf coasts and the West Indies - Houghton Mifflin Company, Boston)

Frans de Jong toont trots zijn vondst: *Spisula solidissima*, de derde in Nederland.

(foto: Justa Verschuren)

rechterklep van deze soort bevindt welke op 17-05-1979 werd gevonden (geen nadere vindplaats aanduiding dan Terschelling).

Op eigen kracht?

Het is en blijft raadselachtig hoe de Reuzenstrandschelp op Terschelling terecht komt. *Spisula solidissima*, ook bekend als de Atlantic Surf Clam, is een bewoner van de kusten van Oostelijk Noord-Amerika, waar de soort voorkomt tussen Nova Scotia en Zuid-Carolina. Nordsieck (1969) schrijft aan deze soort een groter areaal toe: 'Arktis, Nordmeer, Nordamerika'. In Noord-Amerika wordt de Atlantic Surf Clam voor consumptie doeleinden verzameld. Op basis hiervan oppert Doeksen (1983) de mogelijke verklaring dat de schelpen voor de consumptie door de bemanning van een Amerikaans schip of booreiland zijn aangevoerd. Daar het levende exemplaar werd gevonden met kerst, was deze verklaring niet ondenkbaar. Deze nieuwe vondst lijkt een en ander niet te bevestigen. Toch lijkt het niet waarschijnlijk dat *Spisula solidissima* onze kusten op eigen kracht heeft bereikt en zich als onderdeel

van onze kustfauna weet te handhaven, zoals bijvoorbeeld de Amerikaanse zwaardschede, *Ensis directus* (Conrad 1843). Het wachten is op meer vondsten. De derde vondst in Nederland van *Spisula solidissima* is opgenomen in de collectie van het Natuurmuseum Rotterdam onder aanwinstnummer 97032.

Geraadpleegde literatuur

- Boer, T.W. de & R.H. de Bruyne, 1991. Schelpen van de Friese Waddeneilanden, pp. 177-178.
- Doeksen, G., 1983. Een reuzenstrandschelp, *Spisula solidissima*, levend aangespoeld op Terschelling, Het Zeepaard, jg. 43(1), pp. 22-24.
- Nordsieck, F. 1969. Die Europäischen Meeresmuscheln, Vom Eismeer bis Kapverden, Mittelmeer und Schwarzes Meer, p. 142.
- Stiva, A., 1983. *Spisula solidissima* (Dillwyn) op Terschelling. Correspondentieblad van de Nederlandse Malacologische Vereniging, no. 213, p. 1393.
- Tucker Abbott, R., 1974. American Seashells. The Marine Mollusca of the Atlantic and Pacific Coasts of North America, pp. 488-489.